

КОМПАРТІЮ СССР

ПОКЛИЧУТЬ ДО СУДУ

Москва. — Вгазеті „Московские Новости“ з 11-го листопада надруковано повідомлення, що 30-го жовтня в столиці совєтської імперії розпочався громадський суд над КПСС. Його перше підготовче засідання відкрили народний депутат Московської Миської Ради Лев Балашов і народний депутат СССР Степан Сулакшин. Вони заявили совєтським і закордонним журналістам, що це засідання суду фактично є символічним і воно присвячене Дню Політ'в'язня СССР, який відзначається щороку 30-го жовтня.

Присутні хвилюючо мовчання вшанували пам'яті жертв комуністичного режиму, депутати у своїх виступах заявили про необхідність такого суду з метою дати моральну, правову і політичну оцінку діяльності КПСС від часу її приходу до влади в 1917 році. Результатом громадського

С. ХМАРА ОГЛОСИВ ГОЛОДІВКУ

Київ (УНІАР, УПА). — Народний депутат Степан Хмара, заарештований 17-го листопада, надіслав 22-го листопада заяву для преси, у якій поведінку прокуратури й зокрема прокурора Михайла Потєбенька назвав ганебною, оскільки вони намагаються приховати беззаконня і політичний бандітизм КПСС-КПУ.

С. Хмара повідомив, що комуністичні засоби масової інформації розгорнули безперервну кампанію дезінформації про обставини інциденту із 7-го листопада на площі Незалежності і до цієї кампанії прилучився член політбюро ЦК КПУ та голова Верховної Ради Леонід Кравчук. Він свідомо говорив неправду на пресовій конференції 19-го листопада, твердячи, що Хмара відмовлявся давати покази прокуратурі. Насправді ж С. Хмара дав свідчення 7-го і 13-го листопада слідчому

Ще можна замовити газету „За Вільну Україну“

Нью-Йорк (МК). — В Торонто відбулася зустріч з Василем Базивим, головним редактором газети „За Вільну Україну“, яка була заснована Львівською Обласною Радою народних депутатів на чолі з В'ячеславом Чорноволом.

Газета за шість місяців свого існування сягнула тиражу 400,000 примірників і стала найпопулярнішим голосом правдивої інформації і державницьких стремлень українського народу.

ВИКРИТО ТАЄМНІ РІШЕННЯ КОНСЕРВАТИВІВ

Одеса (УНІАР, УПА). — Тут у вівторок, 20-го листопада, на сесії Одеської Миської Ради від групи Демократична платформа зачитано документ, у якому засуджено заяву так званих „представників трьох південних областей“ республіки — Одеської, Херсонської, Миколаївської — та організоване ними під керівництвом КПУ пікетування будинку Верховної Ради. В документі зокрема сказано:

„Ми, депутати Одеської Миської Ради, провели опит у своїх трудових колективах і дійшли до висновку, що ніхто не відряджав до Києва своїх представників“. Далі в документі сказано, що в імені громадськості заяву до Верховної Ради зачитав член одеського обласного комітету КПУ, робітник виробничого об'єднання „Точмаш“, прізвисько якого нікому невідомо. Одеська Миська Рада до цього не має жодного відношення, навпаки, застановляється над питаннями: хто організував цю акцію? Хто, за умов різкої нестачі пасажирського транспорту, виділив 30 автобусів для поїздки комуністів до Києва? Хто зняв за праці для участі в цій акції 890 осіб? Чому

цим делегаціям відразу пішли назустріч у Києві, забезпечивши всім необхідним і безперешкодно допущивши їх на площу перед будинком Верховної Ради, тобто в однокілометрову зону навколо цього будинку?

Автори документу вказують і на тенденційний підбір кадрів для показу на телевізії тих чи інших пойдів у республіці.

Депутати Одеської Миської Ради у своєму документі заявили, що відмовляють у повноваженнях прокомуністичним посланням і їхні виступи у Києві перед парламентом вважають особистою справою тих людей.

Далі в документі сказано, що депутатам відомо про рішення „групи 239“ організувати що акцію й далі йти на загострення ситуації. Відомо також і те, що консервативна більшість з 239 депутатів, на випадок успіху, уже підготувала відповідні рішення, згідно з якими будуть скасовані всі демократичні рішення Рад різних рівнів на місцях.

Депутати Одеської Миської Ради закликають остерігатися провокацій, утриматися від чергових масових

НТША пригтовляється до

Загальних зборів

Нью-Йорк. — В суботу, 17-го листопада, відбулося тут в домі Наукового Товариства ім. Шевченка у Нью-Йорку останнє засідання Екзекутиви цієї найстаршої української наукової установи перед Загальними зборами, визначеними на суботу, 16-го грудня. Це будуть вже 13-ті з черги Загальні збори НТШ в Америці від часу заснування того товариства в Америці понад 40 років тому.

Засідання Екзекутиви попередило засідання Номінаційної комісії, яка складала проєкт нового персонального складу всіх керівних органів Товариства: Президії, Управління й Контрольної комісії. Це нелегке завдання з уваги на місце постійного замешкання активних членів НТША у різних відділах різних міст Америки та з уваги на статутове визначення різних прав дійсних та звичайних членів. Звичайні члени можуть стати членами, що має скінчити високу освіту. Членами кореспондентами і дійсними членами

ми стають на пропозицію даної наукової секції за наукові заслуги. Загальні збори вибирають власну Номінаційну комісію і теоретично можуть відкинути рішення попередньої комісії.

Чехо-словацькі українці взяли участь у конференції в Ужгороді

Прийшли. — Від 23-го до 25-го жовтня в Ужгороді відбулася наукова конференція на тему „Інтелектуальна Закарпаття XIX століття і розвиток гуманітарних наук в контексті міжслов'янських взаємозв'язків“. Конференція була присвячена 45-річчю заснування Ужгородського Державного Університету.

В праці конференції брало участь і п'ятеро українських науковців із Словаччини. Павло Гапак у своїй доповіді розкрив взаємини Михайла Драгоманова з інтелектуальною Закарпаття. Андрій Ковач говорив про діяльність словацьких і українських інтелектуалів в Росії у 60-70-их роках мину-

лого століття. Федір Ковач освітив вплив літературної традиції Закарпаття на творчість письменника Юрія Бороліча. Михайло Роман розказав про взаємини закарпатських письменників з чехами та словаками, а Любимир Бабота — про життя і творчість несправедливо забутого письменника вченого і публіциста Юрія Жатковича.

Появилася стаття про І. Мазепу в турецькому журналі

Філадельфія (УІБ). — У липневому числі турецького журналу „Турецька Культура“, що його видає Турецький культурно-освітній інститут в Анкарі, появилася доповідь проф. Володимира Жили на тему „Гетьман Іван Мазепа під турецькою опікою: історія й оцінка“. Доповідь він прочитав у Стамбульському університеті 21-го вересня 1988 року під час міжнародного наукового конгресу, присвяченого 50-річчю з дня смерті видатного державного і по-

літичного діяча Туреччини Мустафи Кемалю Ататюрка.

Тема торкалася трагічного періоду в житті гетьмана І. Мазепи після полтавської поразки 1709 року, коли російські дипломати з наказу царя Петра І настигли домагалися від турків видачі гетьмана. І саме тоді турецька дипломатія виявилася якнайкраще з дуже трудного й, здавалось б, безвихідного становища. Проф. В. Жила, похвально оцінивши турецькі дипломатичні заходи, заявив, що „ми, українці, подивляємося турецькі рішення, звернемо 280 років тому, як високо гуманний акт. Мазепа помер усього кілька місяців після втечі на турецьку територію. Але йому було збережено життя, а нам улюблені символі волі пригнобленого народу. За те в жодній події, як широкі ми її не висловлювали б завжди бракуватиме внутрішнього тепла, не зважаючи на факт, скільки разів ми що подяку ми висловлювали б“.

Доповідь в цілому викликала тоді велике піднесення серед присутніх (понад 75 осіб). Окремо зааргував на неї д-р Г. Фікрет Аласія, дорадник президента турецької республіки Північного Кипру, який саме й домігся появи її друком в Туреччині.

КОНЦЕРТ РЕЛІГІЙНОЇ І КЛАСИЧНОЇ МУЗИКИ

Юніон, Н. Дж. — В п'ятницю, 30-го листопада, о год. 8-й вечора в Кейн коледжі, в Юніоні, Н. Дж., у великій залі Wilkins театру, відбудеться концерт релігійної і класичної вокальної музики у виконанні хору студентів музики. В програмі концерту виступить також з окремою сольовою точкою з бандурою, Роман Левницький. Вступ на концерт вільний.

Дж. Буш і М. Горбачов зустрінуться в січні у Москві

Париж. — Президент ЗСА Джордж Буш і совєтський президент Михайло Горбачов мають намір зустрітися в Москві в січні 1991 року. Про це заявили у вівторок, 20-го листопада, представники Білого Дому і Кремля, однак не назвали точної дати зустрічі на вершинах.

У Вашингтоні урядові чинники висловили впевненість, що до того часу будуть „услушені всі бар'єри“, які стояли досі на шляху до зустрічі на вищому рівні. Матерія на увазі розходження в поглядах щодо зменшення стратегічних озброєнь. Договір, який передбачає скорочення американського і совєтського ядерних арсеналів, включаючи засоби доставки, знаходиться в роботі уже два роки.

„Президент поїде до Москви, якщо договір буде готовий“, — сказали журналістам американські урядові чинники.

„Нічого подібного, — заперечив горбачовський пресовий секретар Віталій Ігнатенко. — Буш в будь-якому випадку прибуде з державною візитою в січні. Якщо до того часу договір буде готовий, вони (Буш і Горбачов) його підпишуть. Після пресової конферен-

У СВІТІ

Тисячі прихильників і противників правлячого соціалістичного уряду Болгарії зібралися на центральній площі Софії, очікуючи остаточного вирішення болгарським парламентом справи про бюджет країни і економічних реформ, запропонованих прем'єром Андрієм Лукановим. Невдадо Луканов заявив, що якщо його план не буде прийнятий парламентом, він зрештешу. Із-за кризи болгарської економіки, зникнення товарів першої необхідності популярність прем'єра постійно падає. Представник Союзу демократичних сил Георгі Спасьов заявив, що опозиція планує виступити в тотум недорів'я урядові. Студенти університетів країни, які страйкують вже третій тиждень, зібралися біля будинку парламенту, висловлюючи свою підтримку опозиції і вимагаючи реєгнації уряду.

ПРЕЗИДЕНТ АФГАНІСТАНУ Наджібулла заявив, що мирні переговори з представниками опозиції, зокрема, з керівником найбільш поміркованої фракції Сайдом Ахмедом Гайляні, які ведуться у столиці Швайцарії Женеві, визначили шляхи процесу нормалізації становища в країні, розореної і виснаженої 12-річною війною. У розмові з чужинцями кореспондентами у головній квартирі Організації Об'єднаних Націй в Женеві Наджібулла, зокрема, повідомив, що його зустріч з „видатними представниками опозиційного руху“ була надзвичайно корисною і стане новою віхою в історії Афганістану. Після пресової конференції Наджібулла відіхав у Берн, де зустрівся з швайцарськими парламентаріями.

СОВЕТСЬКЕ АГЕНТСТВО ТАСС опублікувало дані Державного банку СССР, який вже раніше постановив потрійний стандарт офіційного курсу долара і карбованця. Як відомо, уряд СССР тримається цупко цього потрійного стандарту, вигідного для держави під кожним оглядом. Якщо, наприклад, вижджася за кордон офіційна особа чи високий представник Компартії, він може за 54 карбованців і 86 копійок отримати 100 американських доларів; менше упривілейована особа мусить платити вже 164 рублі і 58 копійок за 100 доларів, а пересічні совєтські громадяни, яких держава експлуатує від самого початку існування комуністичного режиму, заплатять за 100 доларів, 548 рублів і 60 копійок. І тому слушно заявляють розумні західні економісти, що в такій державі не можна встановити нормальних економічних і політичних відносин.

СОВЕТСЬКИЙ ФУТБОЛЬНИЙ тренер Валерій Непомнящий, який тренує збірну дружину Камеруну, залишив цю країну. Валерій заявив, що йому не заплатили за останні місяці праці, а крім того, він так і не дістав нагороду за успішний виступ збірної футбольної дружини Камеруну на чемпіонаті світу в Італії. Кожний з гравців камерунської дружини дістав за виступ на футбольному чемпіонаті по 84,000 дол. Контракт совєтського тренера з федерацією футболу Камеруну закінчується 1-го грудня. Відповідаючи на запитання кореспондентів, Непомнящий повідомив, що він дістав запрошення від кількох неафриканських клубів очолити їх футбольні дружини, однак досі не зробив остаточного вибору.

ЛІВІЙСЬКИЙ ДИКТАТОР Муамар Каддафі заявив, що готовий сприяти встановленню миру в Лівії. Ці слова прозвучали на недавній зустрічі з міністрами закордонних справ Гамбії, Нігерії і Гани і були відповіду на просьбу африканських дипломатів, щоб М. Каддафі вжив особистий авторитет з метою відновлення миру у виснаженій громадянською війною Лівії.

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ Норвегії оголосило, що воно готове надати першу допомогу десяткам тисяч втікачів зі Совєтського Союзу, які можуть „налетіти“ в країну в наступному році. „Якщо тим людям потрібний буде дах над головою, їм допоможе норвезька армія“, — заявив представник міністерства оборони Пер Бротен. Кореспондент АП Йоган Рапп повідомив, що у зв'язку з лібералізацією правил візиту з СССР скандинавські країни очікують „початку великого переселення“. Уряди Норвегії, Фінляндії, Швеції і Данії могли б надати СССР матеріальну допомогу продуктами та іншими товарами, однак на випадок масового прибуття втікачів їх не залишать напризволяще.

ПРЕЗИДЕНТСЬКІ ВИБОРИ В ПОЛЬЩІ ЩЕ НЕ ЗАКІНЧИЛИСЬ

Варшава, Польща. — Агентство Ассошіейтед Пресс і численні західні кореспонденти інформують, що в неділю, 25-го листопада у Польщі відбулась перша тура президентських виборів, але підсумки виказують, що жодний із шістьох кандидатів не здобув 50 й більше відсотків голосів і тому прийдеться на наступну неділю, тобто 2-го грудня повторити вибори.

Як було раніше передбачувало, Лех Валенса, основний і довголітній голова крайового комітету робітничої вільної профспілки „Солідарність“, здобув де-що більше як 40 відсотків усіх голосів, але не осягнув вимаганого конституцією більшості. Опиитування, однак, показують, що фаворитом польських виборів і далі залишається Л. Валенса. Його головними противниками під теперішню пору є теперішній прем'єр-міністр Тадеуш Мазовський і недавній повертонець до Польщі з Канади Станіслав Тимінський, який, будучи за кордоном і займаючись бізнесом, добровільно мільйонів в Канаді і Перу. Три інші кандидати отримали зникаючу меншість голосів і вони взагалі не входять в рахунок при другій турі виборів. До другої тури стануть два кандидати, які здобули найбільшу кількість голосів.

Тимінський вів передвборчу кампанію під гаслом „свобода і гроші“, обіцяючи виборцям перевести далі койдучі економічні реформи, які мають піднести на вищий життєвий рівень життя населення Польщі. Політичні спостерігачі думають, що Тимінського підтримуватимуть ті, які вже змучились політиканством, недосатим знанням економіки теперішніх провідників Польщі, включно з Валенсою і Мазовським.

„Цілий минулий рік ми взагалі не звертали уваги на нашу економіку. Я голосував за Тимінського з надією, що він менше займатиметься політичними справами, а більше економікою, важливою ділянкою, яка дуже занедбана в Польщі“, — заявив кореспонденту АП співробітник польської Академії Наук Владислав Скарбек.

В повідомленнях АП наводиться кілька голосів побоювання, що у випадку вибору Валенси на президент, він перетвориться в другого „алятулю Хоїєміні“ на Сході Європи, як висловився директор одного з Варшавських університетів Юліуш Барановський. Він признався, що Мазовський також не є „великим політичним лідером“. Він все ж таки голосував за Мазовського, бо Мазовський, зустрічаючись з багатьма західними і східними дипломатами, вибрав добрий шлях у політиці Польщі, яку він хоче поставити на гідне місце серед європейських народів.

ПОЛЬЩА ОЧІКУЄ МІЛЬЙОН ВТІКАЧІВ З СССР

Варшава, Польща. — Кореспондент газети „Вашингтон Пост“ Мері Батіягін інформув, що теперішній уряд Польщі побоюється масової хвилі втікачів із Совєтського Союзу, число яких може досягти мільйона осіб, якщо ситуація економічна чи політична буде далі погіршуватися в СССР і йому грозитиме розвал.

Голова створеної минулого тижня урядової комісії у справі втікачів Збігнев Скоцилас говорить навіть про кілька мільйонів осіб, якщо б, наприклад, там відбулася революція, або розпочався справжній голод подібний до голоду в Україні в 1932-33 роках.

„Якщо б дійсно ми були змушені прийняти кілька мільйонів втікачів, хочби навіть переходово на короткий час, то це дорешти зруйнувало б нашу нестабільну економічну систему“, — заявив Скоцилас.

Він вважає, що для теперішньої Польщі навіть 200-300,000 втікачів було б занадгато. На його думку втікачів із послабленого економічно і політично Совєтського Союзу треба сподіватися кожного дня і для цього існують вже певні позначки. Також міністер внутрішніх справ Кшиштоф Козловський боїться, що Польща має замало технічних можливостей ховати для того, щоб примістити на якісь час велику кількість осіб.

Міністер Козловський додав, що польські власті освоюють свої припущення на песимістичних прогнозах випрацьованих скандинавськими країнами, які вже віддавна працюють над схемою приміщення більшості втікачів на випадок падіння комуністичної імперії. На їхню думку таке падіння спричиниться до нового переселення народів. Очікують, що найбільше цієї міграції народів буде заторкнута Польща, яка розділяє кордон з СССР на суходолі. Один польський високий урядовець заявив кореспонденту „Вашингтон Пост“, що все нагадує йому 1917 рік, коли сотні тисяч росіян та інших „окупували“ Польщу рятуючись перед більшовицькими вбивцями. Сусідня Мадярищина вже сьогодні не знає, що робити із 100,000 масово втікачів, які перебралися до Мадярищини в надії переїхати до котроїсь із західних країн.

Біда також в тому, що Австрія і Німеччина герметично закрили свої кордони, щоб нібито боротися з нелегальною еміграцією, а властиво, щоб не допускати свіжих втікачів. Вже тепер до Польщі хоче переїхати така велика кількість втікачів з СССР, що на деяких прикордонних переходах створюються довгі черги.

Недавно Москва відкинула пропозицію Варшави відкрити новий пункт на кордоні між Польщею і Україною, який допомігби зменшити реченець вибікування. Цією проблемою займалися також українські і польські чинники під час окремої зустрічі.

В АМЕРИЦІ

МЕДИЧНІ ДОСЛІДНИКИ ПОДАЛИ до відомо, що вони відкрили новий вірус, який є подібний до того, що спричинює смертельну недугу АІДС і це може у майбутньому змінити цілий хід недуги та можливості її лікування.

В ОДНІЙ ІЗ ШКІЛ Тексасу, дирекція школи казала хлопцям, що в третій класі і має вісім років, навчатися в окремому самітньому приміщенні тому, що він не хотів обтяти свого волосся, яке він носив на сім інших довгим. Проти цього рішення шкільних властей борються тепер батьки хлопця, вважаючи, що він сидить немов у в'язниці, а справа довгого волосся не є принциповою.

У ДНЬХ, КОЛИ НА ТЕРЕНІ ЗСА розмножується найбільше живий сезон для власників крамниць — а це купівлі дарунків на Різдво — аналітики економіки і власники великих підприємств бояться, що криза, яка помітна в ЗСА в економіці та в політичній ситуації може некорисно вплинути на кількість продажів і закупу.

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1893

SVOBODA (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 40 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302. SVOBODA (201) 434-0237. U.N.A. (201) 451-2200. Бюро УНЧ у Вашингтоні: (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс). Subscription: 1 year \$40.00, 6 months \$22.00, 3 months \$12.00. U.N.A. members: 1 year \$15.00. Change of address \$1.00. Make check or money order payable to SVOBODA.

Postmaster: Send address changes to SVOBODA, 40 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302. Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036. Second Class Postage paid at Jersey City, N.J. Periodicals postage: \$40.00 a year, \$22.00 6 months, \$12.00 3 months. For change of address \$1.00. U.N.A. members: \$15.00 a year. За зміну адреси \$1.00. Money orders payable to SVOBODA.

P.O. Box 146 Jersey City, N.J. 07303

Гельсінкі 1975 — Париж 1990

Східно-західна ідилія на тлі спільного фронту проти Третього Райху Адольфа Гітлера дійшла до шпильки на Ялтинській конференції у 1945 році, де просто неспростовано маніфестовано приязнь Йосифа Сталіна з американським президентом Френкліном Делано Рузвельтом. Швидко після Потсдамського договору у тому ж році ясний овід тієї неприродної приязні грізно захмарився. Масовими летунськими доставками Америка переламала советську блокаду Західного Берліну. У 1949 року створено Північно-Атлантичний пакт (НАТО) з вістрям проти СРСР. У 1966 Москва зорганізувала Варшавський пакт у протидію до НАТО. Кремлівські володарі мали хронічний просто патологічний страх перед американською агресією, ведено перепоноги у зброєнні і панувала атмосфера повного взаємного недовіря. Після довгих затажних переговорів прийшло у 1975 році відпущення: у столиці Фінляндії, Гельсінкі, відбулася конференція 35-ти європейських держав, ЗСА і Канади, на якій складено акт „безпеки і співпраці“.

Зміст цього акту: гарантія ненарушеності існуючих у тому часі державних кордонів зі застереженням, що в усіх країнах, які той пакт підписали мають існувати права людини. Большевики, діставши гарантію, що кордони СРСР і його сателітів забезпечені, зламали клявуло про права людини, але „Гельсінкі“ стали символом людських прав. Але прийшли останні два роки: революція проти комунізму усамостійнилася шість сателітних держав. Варшавський пакт фактично перестав існувати. 2-го жовтня 1990 року з'єднались дві частини поділеної Німеччини і постала нова могутня імперія у Центральній Європі. 19-го і 20-го листопада 1990 року відбулася у Парижі конференція знову всіх членів Гельсінської конференції з-перед 15-ти років, з ціллю перевірити гео-політичну ситуацію і створити новий лад в Європі. 15 років тому демократичні країни Європи а також Америка і Канада гарантували советській імперії мир і безпеку, отримавши паперову гаранцію від Москви, що вона не думає про похід до Атлантики. Тепер не йшлося вже про Москву, яка обезсилена гострою економічною кризою та внутрішнім неспокоєм, — але йшлося про скритий страх перед відродженням німецького милітаризму. Перебування з'єднаної Німеччини в рамках НАТО гарантує, що ніщо нікому від німецької збройної сили не грозить. Ще більша і вирішна безпека — у зміні психіки німців, у зміні атмосфері всієї Центральної Європи. 15 років у всесвітній історії — це короткий етап. Але ці останні 15 років викинули на світнік давні проблеми й висунули такі, про які тоді не снілося: захитання основ советської імперії, національні визвольні рухи, загроза від малого Іраку, що його диктатор Саддам Гуссейн став загрозливою постаттю для світу.

І тому, як не дивно, над Паризькою конференцією висіла тінь Іраку. Президент Буш сподівався, що у зустрічі з Михайлом Горбачовим відстане від нього згоду, що СРСР, як один з п'яти постійних членів Ради Безпеки ООН, голосуватиме за резолюцію, яка дозволить на збройний похід проти Іраку. Це не сталося: СРСР жив у приязні з Іраком, там усе ще є яка тисяча советських „дорадників“ і в СРСР є 55 мільйонів мусулман — треба зрозуміти вагання Горбачова. Для його приємності підписано договір безпеки і співпраці між НАТО і фіктивним уже Варшавським пактом. Підписано новий договір про редукцію наземних військ в Європі. На заключному засіданні головував президент найменшої європейської держави Сан Маріно, яка має 20,000 мешканців і три автомобілі власності уряду — для символічного підкреслення демократичної рівності великих і малих країн у новій історичній добі з новою міждержавною структурою.

Відбулася Паризька конференція в атмосфері непевності у світі. За минулих 15 років, як уже сказано, докорінно змінилася ситуація у Європі, — невідомо, як виглядатиме Європа і світ за наступних не 15 а вже п'ять років. Зрезигнувала Маргарет Тачер, — найбільш популярна прем'єр-міністр Великобританії. Втрапив свою популярність президент Джордж Буш. Це був, мабуть, останній виступ Горбачова на міжнародній конференції.

Декларацію Верховної Ради УССР про суверенітет України з 16-го липня ц.р., ми сприйняли з захопленням емоційно і її вагу перецінили. Кажу — перецінили. А в політиці треба сприймати речі на холодно, аналізувати, брати їх такими, якими вони є, а не якими ми бажали б, щоб вони були. Нині, чотири місяці після цієї снуції, час на більш тверезу її оцінку. Чужі, не будучи під впливом емоцій, дають більш об'єктивну оцінку „Декларації“.

Для прикладу наведемо голос Зісласлава Римажа, колишнього посла в Японії, який вибрав волю у 1981 році. На сторінках польського тижневика „Горизонт“ з 8-го — 14-го вересня 1990 року він пише: Українська „Декларація“ не така потрясаюча світом як виглядала б на першій погляд. Стаття 76 брешівської конституції каже, що союзна республіка є суверенною соціалістичною державою, яка з'єдналася із іншими республіками у СРСР, а стаття 80, дає кожній республіці формальне право встановлювати дипломатичні стосунки з закордоном. Отже багато з того, що в Декларації, уже на папері було. Декларація не згадує про відірвання України від СРСР, що в основі квестіону „суверенітету“ її зміст. Правда, Декларація пішла дещо

Микола Бараболяк

ДЕКЛАРАЦІЯ — І ЩО ДАЛІ?

далі, чим дотеперішні конституції СРСР і УССР у тому, що виносить постулат створення республіканських збройних сил, чого нема, як згадано, в нинішніх конституціях. Але, чи постановою про такі збройні сили була у сталінській конституції, чи створено такі сили? Таке ж може заінтувати і тепер. У колізії тут теж постановою про советське, поруч українського, громадянство України. А прийнявши, що біля 16 мільйонів російського і повні зможені населення України затримують те советське громадянство, то як із тим обов'язком служити в тому „республіканському“ війську?

Для оцінки політичної ваги Декларації найбільш промовистим і вагомим фактором Римаж уважав умови, в яких прийшло до схвалення Декларації. Він пише: „Проект Декларації опрацьовувала Комісія під проводом Миколи Шульки, спеца від зовнішніх справ КПУ. Факт цей дуже промовистий, бо, як відомо, Комуністична партія України знаменито „зцеметована“. У Верховній Раді України 70 відс. членів тої партії, а її „бетон“ — це

старшини Збройних Сил, МВД і КГБ. Відкіль нараз така „згода в сімействі“ при схваленні Декларації? На 450 членів Верховної Ради присутніх на тому засіданні було 385 її членів. З них 355 членів голосує „за“, тільки 4 „проти“, а 26 утрималось від голосування. Та наймаркантише те, що 63 члени взяли участь, перебуваючи на з'їзді КПСС в Москві; ніхто їх не стає до Києва, навіть нема внесення, щоб відкласти рішення до часу, коли вони сповнять свій партійний обов'язок“. Додамо від себе: та ж засідання Верховної Ради припинено на час тривання з'їзду Руху; бо не відкладено б теж через з'їзд партії, коли б голосування було вагомим? Висновок із того, що на всі „незалежницькі“ поправки, за які так завзято змагались члени Демократичного Блоку, було схвалення з Москви.

Українські патріоти, а ці на поселення особливо, вірили, що прийнявши Декларацію про суверенітет, встановлено принципи повної незалежності України. Ми не звернули уваги на те, що такі ж декларації прийняли, як на команду, інші чотирнадцять республік ССР і то як і на Україні, в

більшості голосами партпаратчиків. Москва визнала, що СРСР не вийде з халепи, коли не перейде на економіку вільного ринку, а це годі здійснити без децентралізації політичної системи і декого усамостійнення республік. Проголошено отже „суверенітет“ республік, але нема натяків, щоб їх випущено із лабет імперіальної адміністрації. Управління республік ведуться на старий лад, всеосяжні міністерства мають у всьому вирішальне слово, навіть у таких справах як приділ паперу на друк періодиків. Діють ради, але розмахнутись у діяльності вони не мають, бо у них ні цента при душі; всі налоги поспішаються до Москви, а відти приходять кошти на все.

Навіщо отже була ціла фара за деклараціями суверенітету? А на те, щоб можна заключити новий „союзний договір“ із насправді „суверенними“ державами, а не так як було 1924 року!

У Москві йдуть готування нового „союзного договору“. Очевидно він має базуватись на принципах деякої децентралізації вільного ринку ради, і з тим зв'язаним поширенням компетенції республік. Принципи нового союзу дискутувались і далі широко

(Закінчення на стор. 3)

Анатоль Камінський

КОЛИ Ж НАРЕШТІ БУДЕ МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ В КИЄВІ?

червня ц.р. Негативні наслідки такого стану даються відчутні на кожному кроці. Нагадаймо, що коли нещодавно на другій сесії ВР УССР народний депутат В. Бель висував проєкт, щоб Декларації про державний суверенітет України надати силу конституційного закону, його висок провалено 182 голосами („за“ голосувало 125 депутатів). Тим часом для прийняття цього проєкту треба було третини усіх голосів, тобто 300.

Подібно, зрештою, було із проєктом Комісії у питанні законодавства і законотворчості — про те, що до прийняття нової конституції України, всі законодавчі акти СРСР, прийняті після 16-го липня ц.р., підлягають ратифікації Верховною Радою Української ССР і діють на території України тільки в тій частині, яка не суперечить Декларації про суверенітет. Цей висок теж провалили тією самою „парламентською“ аргументацією. Так, що не треба було й Горбачовського „Указу про заборону створення збройних формувань не передбачених законодавством СРСР“. Все на що погодилася „Група 239“, це постановою з 10-го жовтня ц.р. „Про проходження військової служби“ з 10-го жовтня ц.р., в якій таки зазначалася „всесоюзна квота“ і яка, до речі, була „розвод-

ненням“ попередньої постанови в цій же справі з 30-го липня ц.р. Одне слово: застосовано у даному випадку відому лєнінську тактику: один крок вперед, а потім два назад...

З цією постановою про проходження військової служби і поїхали наші парламентарії на переговори з імперським центром. 17-го жовтня ц.р. почалися в Москві розмови, в центрі яких стояли питання припинення набору жителів України на військову службу поза її територію та встановлення квоти призовників України для служби в інших регіонах СРСР. Делегацію УССР очолював Володимир Гринев, заступник голови Верховної Ради.

Як подавало Радіо Київ, 17-го і 18-го жовтня ц.р., відбулася в Москві зустріч міністра оборони СРСР Дмитра Язова з групою українських парламентаріїв. Головна мета зустрічі — вирішення проблеми повернення на територію суверенної Республіки солдатів України. Як же становище зайняв Язов, мовилось у повідомленні Радіо Київ з 18-го жовтня: „Дмитро Язов знову висловлює в несподіваний союзну армію, проти республіканських формувань, проти повернення на Україну її солдатів. Ця заява викликала різкий протест з боку членів Делегації“.

А вміжчасі, на Україні, щораз більше зростає зростає тиск громадськості, щоб наразі було здійснено заповіджене в Декларації про державний суверенітет право на власні збройні сили. Не тільки Рух, УРП і інші політичні партії і об'єднання, Комітет солдатських матерів України, комітети для створення збройних сил України, об'єднання ветеранів (також УПА і „Дивізії“) виступили з гострими вимогами в цій справі, а й інші громадські, культурно-освітні та професійні організації й установи. Так, наприклад, Товариство української мови ім. Шевченка (ТУМ) на другій республіканській звітно-виборній конференції 30-го вересня ц.р. у Києві закликала у своєму „Зверненні до народу української мови і до всіх громадян України“ „підтримати діяльність Комітету солдатських матерів України, його домагання, щоб невідкладно виконувалася постановою Верховної Ради УССР про проходження військової служби українських призовників в межах Республіки. Це має стати початком створення власних збройних сил України“.

Якраз Комітет солдатських матерів України заступовує на окреме відмічення й увагу як вагомий не тільки психологічний, а й політичний фактор тиску. В Установчих зборах Комітету в Запоріжжі у вересні ц.р. взяло участь 129 делегаток з 22-ох областей України, де

(Закінчення на стор. 3)

Шевченківських святкувань у Полтаві казах Рустем Джангужин. (Це той самий, що вже тоді носив синьожовту відзначку).

Вітаємо давніх знайомих Павла Мовчан, Степана Сапелюка. Зустрічаю Валерія Шевчука, творчістю якого захоплююсь вже від 60-их років. (Він, як прозаїк, тільки заглянув на наш фестиваль). За столом сидить біля мене Василь Голобородько. Не хочеться вірити, що це той Голобородько. Пригадую, що коли відвідувала Київ у 1968 році, принесли мені „Вітчизну“, „ще теплу“ з друкарні, і там були дуже цікаві вірші Василя Голобородька. Всі дивувались, як вони „приїшли“. Дав мені цей журнал Михайло Саченко, тоді ще молодий хлопчина з полотноною торбою через плече, яку йому на дорогу дала його мати у Моринцях. Саченко вже в тому часі починав писати цікаві вірші, а тепер вийшла збірка його зрілх творів. Осві і вітаюся з Михайлом після двадцяти років. Були це довгі й важкі роки, так для Саченка, як і для Голобородька, яких перестали зовсім чути.

Майже весь перший і другий день фестивалю в Інституті літератури відбувалася конференція з доповідями присвяченими темі „Феномен української поезії“.

Пригадую у перший ранок йшла сама до Інституту, вниз до Хрещатика, біля готелю „Дніпро“, повз ще зелений Центральний парк. На брук падала тінь від лапатоного листя каштанів, якось так по-осінньому. Нагадувалось дитинство і було радісно.

На конференції виступили з доповідями: Б. Рубчак (ЗСА), О. Зуєвський (Канада), І. Фізер (ЗСА), М. Корсюк (Румунія), О. Бача (Чехо-Словаччина). З місцевих говорили С. Пушкін, Г. Штонь, С. Сапелюк, Р. Джагужин і ін. Були палкі дискусії, але присутніх, на жаль, було дуже мало.

Першого дня пізнім пополуднем відбулося урочисте відкриття фестивалю біля пам'ятника Т. Шевченка. Виступили: П. Мовчан, М. Руденко, Б. Рубчак і інші. Святослав Максимчук палко рецитав Шевченка. Тоді я наново відчула, що ми всі належимо до одного народу та що між нами немає кордонів.

Вечір скорботи і пам'яті

Другого дня після початку фестивалю відбувся дуже зворушливий мистецький вечір пам'яті поетів закатованих у советських тюрмах і таборах. На переді сцени

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагус Лев Яценюк

Фантазія стає дійсністю

На наших очах проходить небувалый розвиток нової вітки літератури під назвою „наукової фантазії“. Ми назвали її новою віткою літератури, хоч своїм корінням вона сягає глибокої старини. Одні бо нашої епохи з творами староримського письменника Лукіяна, а інші з сумерійським епосом „Гільгамешом“, який на їхню думку становив опис вичалу космічного корабля.

Але не зважаючи на давність початків наукової фантазії, переломом в її розвитку слід вважати добу Ренесансу, себто Відродження науки. Корисем цієї доби були Леонардо да Вінчі, Галілей та Микола Коперник, які своїми дослідженнями законів природи безмірно поширили горизонт людського знання та межі дощогочасного світу.

Люди 1600 років, які дізналися про відкриття геліоцентричної системи Микола Коперником ходили довший час, немов заплеморочені. Сама ідея, що земля не становить центру всесвіту, тільки одну з планет, що кружляють навколо нашого сонця, була для них приголомшливою ідеєю, що поставила багатьох у стан духовного шоку. А коли Галілей спрямував свій саморобний телескоп на зоряне небо та не тільки потвердив дійсність геліоцентричної системи Коперника, але відкрив також фази Венери та найбільші місяці, що кружляли навколо планети Юпітера, хвиля захоплення та ентузіазму покотилася крізь шлу Європу та стала у великій мірі стимулом розвитку псевдонаукових фантастичних повістей у формі подорожів до інших світів, розташованих поза межами землі.

Але це був тільки світанок нової літератури наукової фантастики. Для її справжнього розвитку бракувало, проте, ще технічних винаходів таких, як парова машина, залізниця, електричний рушій, автомобіль, літак, електрична жарівка, радіо чи телеграф, які принесли нам індустріальну та технологічну революцію.

Ті всі винаходи, не тільки сюжетні автори наукової фантазії, але на їх основі, вони передбачали та й нові винаходи, які ще досі не існують і, в той спосіб вони поспішували в своїх творчар науку і літературу та здобули для цієї нової вітки творчості право громадянства в літературі.

Засновниками цієї вітки літератури став французький письменник Жюль Верн та англійський Г. Г. Велз. Вони перші передбачили в своїх повістях цілий ряд нових винаходів, що сьогодні у 80 відс. стали дійсністю. Згадати б тільки одного Жюль Верна, який у своїх двох повістях „Подорож до місяця“ та „Навколо місяця“ передбачив не тільки феномен беззавоности, але теж поворот з надземних просторів на землю, шляхом велеску капсулі до моря. Той самий автор передбачив теж підводне судно в повістях „Таємничий острів“ та „80,000 миль під водою“, гелікоптер в повісті „Кліпінгхеммар“ та кермовані ракетні стріли в повісті „Місія Барзак“.

І тому д-р Джеррі Пурпелл, президент Об'єднаних письменників наукової фантастики, на останній конвенції цього Об'єднання ствердив, що не має такого автора наукової фантастики у світі, щоб він хоч би один раз не згадав своїх творчар по гінній, ракетній рушій, в тому часі, коли найбільш видатні інженери та вчені твердили, що побудова великої ракети, спроможної завести людину поза межі землі — неможлива!

У 1947 році д-р Артур Кларк у своїй повісті „Прелюдія простору“, передбачив, що перша ракета буде вичалена в простір у 1959 році, що стало дійсністю в т.зв. місії Аполлона II, зорганізованої агенцією НАСА. В 1945 році він передбачив також нову комунікаційну систему при допомозі штучних сателітів, які кружлятимуть навколо землі, що стало вже дійсністю від десяти років.

Другий видатний письменник наукової фантастики Кліф Саймек передбачив у 1930 році сьогоднішні комп'ютери та роботи. До речі, слово „робот“ придумав чеський письменник Карло Чепек у 1920 році у своїй футуристичній мелодрамі „Рур“ (що становить акронім чеських слів „розуму універсальний робот“) Прем'єра цієї мелодрами, що відбулася 21-го січня 1921 року в „Народному Театрі в Празі“, пролетіла згодом, неначе буря, крізь усі театри цивілізованого світу. Велз у повісті „Війна світів“ згадав про марсіянську суперзброю, в основі, дуже подібну до нашої атомної бомби.

Вчасні автори наукової фантазії впроваджували в плетиво своїх творчар лейзерні промені та промені смерті й передбачували, що промені світла переноситимуть вістки на далекі відстані, які теж до речі, стали вже дійсністю.

А тепер декілька вибірок передбачень, взятих з американського журналу наукової фантастики „Аналог“, які ще досі не стали дійсністю:

1) „транспорт матерії, себто улагодження, яким можна буде переміщувати матерію (в тому й людину) в довільне місце космосу“;

2) „Летючі міста“, в яких люди матиме змогу відбудувати міжзоряні подорожі“;

3) „Психічна контрола, в якій духово упосіблені поліцейські матимуть змогу шляхом телепатії контролювати поведінку людини“;

4) „Орбітні в'язниці“, в яких будуть приміщені небезпечні злочинці, та які перед в'язничними камерами, кружлятимуть в навколосоняній орбіті“;

5) „Перешкоплення знання“ шляхом передачі частки мозку освіченим людям“;

6) „Антигравітаційний пристрій“ — який дасть змогу протидіяти гравітаційній силі землі та зробити непридатними усі ракети, елеватори, вантажники тощо“;

7) „Машина часу“, з допомогою якої матимемо змогу мандрувати коридорами часу в майбутнє і минуле, згідно з передбаченнями Веллза в його повісті „Машина часу“.

Цих декілька прикладів доказує, що наукова фантазія займає в цивілізації людства особливе місце, яке ніколи ще не існувало, але буде існувати так довго поки існуватиме людина і його неспокійний, творчий дух!

Продовження буде.

Лілія Палій

„ЗОЛОТИЙ ГОМІН“

Від 6-го до 17-го вересня цього року пройшов у Києві й у Львові Фестиваль поезії „Золотий гомін“, залишаючись у пам'яті наче фільмовою стрічкою, що пробігла надто швидко. Мигнули кадри зустрічей зі сотнями цікавих людей, кадри літературних читань, святкових імпресій і товариських розмов. Усе намотане в суцільний клубок у моїй пам'яті й тепер нелегко все пригадати. Думаю, що наші поети простять мені, коли пропущу чийсь прізвище, чи не пригадаю змісту їхніх виступів.

Уже втретє цього року проїжджала вночі з лівих на праві вулицями Києва. І знову, наче сні, бачила світла на мостах над Дніпром й освітлену Софійську дзвіницю. Зі мною в авті була моя подруга Віра Вовк з Бразилії, з якою ми зовсім випадково зустрілися у Варшаві. Її присутність тут, на рідній землі, посилювала ще елемент неральності.

Ми їхали на запрошення Спільки письменників України. Організатором цього цікавого фестивалю був поет і депутат до Верховної Ради Павло Мовчан. Наші господарі вміло заглядали програму і все було пригтоване заздалегідь. На закордонних гостей чекали авта на лівійній і гарна кімната в готелі „Москва“, навіть появилася гаряча вода, якої не було попередньо на з'їзді Міжнародної Асоціації Українців (МАУ). Всі ми дістали точні й естетично виготовлені програмки на поодинокі імпреси фестивалю.

Мені припала велика кімната з балькончиком і видом на дахи Києва, на далекі гори Андріївського собору, св. Софії і її дзвіницю. Іноді, коли я прокидалася серед ночі, бігла до дверей балькону й дивилася на завжди освітлену дзвіницю, щоб переконатись, що я справді у Києві.

Першого ранку, сразу за сніданком, ми зустріли друзів з Канади й ЗСА та знайомились з поетами українськими з Румунії, Польщі, Чехо-Словаччини, з російської республіки й очевидно з нашими господарями — поетами України.

Були й гості чужини українці О. Рязанов з Білорусі, Лесон Міріджанян та з Алма Ати знайомий вже із

УКРАЇНА БАГАТА, АЛЕ ЗАНЕДБАНА. ДОПОМОЖІТЬ ЇЙ СТАТИ НА ВЛАСНІ НОГИ. ПЕРЕШЛІТЬ ВАШУ ДИВІДЕНДУ І ПОЖЕРТВУ НА ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

Коли ж...

(Закінчення зі стор. 2)

Я обрано Координаційну Радю Комітету на чолі з Людмилою Трухановою, жителями Запоріжжя. У резолюції цього І-го З'їзду, серед іншого, виразно мовилось: „Вимагаємо від Верховної Ради України — не складати нового Союзного договору, перейти на систему професійної армії; повсюдно запровадити принцип добровільного призову у війська КДБ, МВС з осені цього року“. Далі мовилось про „деполітизацію армії“ та вимогу „внести відповідні зміни до Конституції УРСР, зокрема про зміст і юридичне обґрунтування військової присяги на вірність народу України, прийняти Закон про Збройні Сили України, призначити міністра оборони України з числа цивільних осіб...“.

Мотом всеукраїнської

акції Комітету солдатських матерів 1-го жовтня ц.р. було „Мати України клич до розуму і серця“, а її завданням — привертати увагу депутатів Верховної Ради УРСР до виконання вимог, що їх прийнято на З'їзді. Хочемо сподіватись, що до цього голосу солдатських матерів нарешті прислухаться теж і члени „Групи 239“ уряд УРСР, бо ж якраз до них, їхніх „розуму і серця“ — звертається цей заклик. А з цим тоді мусітиме погодитися також Москва.

У 1944 році Кремль „створив“ був для України побіч мілітарства зовнішніх справ теж й міністерство оборони, яке так й залишилось на папері... в усіх дотепер відомих проєктах Союзного договору оборона має й надалі залишатися у компетенції імперсько-

Представники Інституту ім. Шептицького зустрічалися з Патріархом Дімітріосом

Овкланд, Каліф. — Під час першої візитації Американського Патріархату Дімітріосом дня 20-го липня, тут у грецькій православної церкви Вознесіння Господнього, професори та студенти 4-ох літніх курсів Інституту Схід-

ного центру. Це означало б, що міністерство оборони в Києві — було б знову тільки на папері, (якщо взагалі). Така постановка суперечила б не тільки здоровому політичному глуздові, до якого апелювали солдатські матері, а й самому дальшому розвитку подій, яких вже не зупинити. Це мусить зрозуміти і „Група 239“, в Москві, як що вони не хочуть, щоб майбутні події пройшли понад їхніми головами.

нохристиянських Наук ім. Митр. А. Шептицького мали нагоду принести привітання та подарунок достойному гостеві.

Директор Інституту ім. А. Шептицького о. д-р Андрій Чирівський вручив Владислав лист-привітання, підписане професорами та студентами літніх курсів. Отець проф. д-р Боніфатій Луйкс, Архимандрит Свято-Преображенського монастиря в Редвуд Веллі, Каліф., де відбуваються щороку літні курси інституту, вручив Патріархові ікону обличчя Господнього на обрусі — нерукокопаний образ — виконання брата Даміана, рясфора загананого монастиря. Вияснивши науково-сумніснені настановлення інституту, члени професорського складу прийняли від Патріарха благословен-

Отець А. Чирівський приймає благословення від Патріарха Дімітріоса.

ня. Цього року в літніх курсах брали участь понад 30 студентів з трьох континентів та різних національностей. Усі вони зобов'язані порядком монашій відправ в українському обряді, а

рівночасно мають нагоду за місяць інтенсивного навчання здобути шість академічних кредитів на магістерському рівні. Крім отців Чирівського та Луйкса викладав цього року ще о. проф. Петро Галадза.

Деклярація...

(Закінчення зі стор. 2)

обговорюються, і навіть „наш“ президент, Леонід Кравчук виявив думку, що договір не можна накласти на Україну, що зразу треба погодити його підстави на форумі Верховної Ради, а шойно тоді можна буде послати делегацію на переговори до Москви. Сили об'єднані в Національній Раді ідуть далі і вимагають, щоб уперше схвалити нову конституцію України, спертую на принципах Деклярації, а шойно після того можна буде зачати пересправу над — Договорами. Цей постулат зазвичай був у повітрі, коли б не стало з ним студентство і його голодівка. Почин цей став виявом детермінації народу, і партійна верхівка погодилась: уперед конституційно встановлений суверенітет, бо Деклярація — це радше поперіць без конституційної правостоти, а відтак будемо говорити про „союз“. Постава гідна і при тому серйозна.

Принцип „договору“ задалегідь відкидати неможливо, коли кермуватись засадами „реальполітикі“. У добу, коли Європа об'єднується у „спільноту“, аспірації усіх підсоеднених республік, в тому й Україні, не можуть іти далеко далше.

Йдеться тільки про межі нової „спільноти“, як її не охрестити б. Йдеться про те, щоб обмеження суверенітету республік у користь „спільноти“ були свобідним виявом волі й інтересів республік, а не були й накинени Москвою, цією ціною, щоб втримати велич імперії. Щоб Москва мала тільки ці прерогативи, які й Київ добровільно передасть, а не Київ мав владу в периметрах дозволених Москвою. Україні допомагає без сумніву в цих інтенціях Борис Єльцин із його відосердними тенденціями, якщо йдеться про конституційний статус Росії.

За Єльцином повинні йти й політика в Україні. Коли Єльцин усамостійнюється від Горбачова, то чому не зродитись такий же амбіції у Кравчука й інших апаратчиків України? Бажаючи владі, стати своїм „босом“ психологічно нормальний феномен, так при-таманий вільній людині. Тому дуже політично розумно поступає Рух, коли не відкидає нікого з ідеологічних мотивів, і бажає втнути у наші звільні елементи всі можливі елементи. Політичний екстремізм привести у нинішній політичній ситуації може нас тільки до руїни.

РІЗНІ ЗНИЖКИ НА квитки летунської лінії, які розпочала лінія Емерікен Ерлайнс, а за нею пішли інші, передусім у тому, що хто купує один квиток може дістати другий за великою знижкою, є незвичайно корисним для подорожуючих, але полюбляються, що у висліді летунської лінії такі на тому втрачати, зокрема у святковому сезоні, коли люди все одно більше подорожують.

ПОЛЮВАННЯ, ЗОКРЕМА осінню, це був один із улюблених спортів в ЗСА. Тепер однак мисливці зустрічаються шораз частіше із тим, що населення, а зокрема ті, які бажають охорони звірів, роблять мисливцям пакости, а то і не допускають до того, щоб вони полювали. В 37 стейтах є заборонено правом перешкоджають мисливцям коли вони полюють на стейтових землях. Тепер мисливці стараються, щоб це право стало однозначне із кримінальним злочиним.

ХОЧА У СТЕЙТІ ЮТА перейшов закон, яким не дозволяється на автоматах з папіросами і це зменшило дещо число курців серед молоді, але на загал молоді в тому стейті висміює цю заборону, та далше курить, купуючи папіроси в крамничках.

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ — КОМІСІЯ ПАТРІАРШОГО ФОНДУ

повідомляє:

на ПАТРІАРШІЙ ФОНД зложили

IX — 90

„ПИСАНКА“

1,000.00 дол. — Юрій Кравець;
500.00 дол. — д-р Петро Пилик, (з винайму площі);
по 100.00 дол. — Церковний комітет у Вайландау, Н.Дж. (на потреби Кардинала Мирослава Любачівського), Роман Вомпель, д-р Роман Осінчук;
50.00 дол. — Н.Н. Філадельфія;
20.00 дол. — д-р Михайло і Любомира Палій (у пам'яті бл. п. д-ра Юрія Кушніра).

На радіограму „Голос Української Діспори“ склала 600.00 дол. — Українська Щадниця у Філадельфії.

Зі збірки Українського Патріархального Товариства, Відділ в Баффало, Н.Й. Переслала Оксана Бережницька — голова Відділу. Склали:
2,000.00 дол. — д-р МIRON і Люба Кучмак,
25.00 дол. — Стефан і Ольга Душенко (у пам'яті бл. п. проф. Франка Гаїди),
60.00 дол. — наступна рета зі збірок Відділу.

Збірка в Лейк Джордж, Н.Й. — зібрав і переслав Іван Анто-
мак. Склали:
350.00 дол. Іван і Іванна Антоник;
по 100.00 дол. — Нестор Угера, Стефа Дуда, Орест Бойчук, подружжя Пастернаки, подружжя Сливи, Богдан і Софія Комарницькі;
75.00 дол. — Юлія Рудницька;
по 50.00 дол. — Марія Любичська, подружжя Орест Клопи;
35.0 дол. — Петро і Анна Хімаки;
по 00 дол. — Леа Хомак, подружжя Шмуні;
10.00 дол. — Анна Ціхоцька.

X — 90

по 100.00 дол. — д-р Роман Смик (черговий даток за 3-ий квартал 90-го року), Дмитро Шумило, Теодосій Гріція, д-р Олег Силик (у пам'яті бл. п. Марти Олексини),
75.00 дол. — Мирослав і Люба Прокоп;
по 50.00 дол. — Модест і Ірена Кливак, Марія Одежинська (у пам'яті покійних батьків і братів);
по 25.00 дол. — Микола Кавка, Рей Савчин;
20.00 дол. — МIRON і Марія Масюк;
по 15.00 дол. — Зіновія Кейт, Софія Теслюк, Роман Мельник;
10.00 дол. — Борис Дурбак.

Збірка Українського Патріархального Т-ва — Окружний Відділ: П'їтсбург і західна Пенсильванія. Переслав Іж. Сидір М. Тимяк (голова). Збірку координував Андрій Германський (скарбник Відділу). Склали:
П'їтсбург південь і околиця — збірщик А. Германський.
по 50.00 дол. — проф. Василь Яшун, І. Дзядик,
по 30.00 дол. — П. Данек, А. Германський;
по 25.00 дол. — О. Полатайко, М. Комічак, Р. Комічак;
по 20.00 дол. — Д. Головатий, П. Шагала, П. Заблоцький, М. Диркач, А. Шмунь, В. Ванат, П. Вельгош, А. Волос, М. Крупа, І. Роговський, Із. Лукіський;
по 10.00 дол. — В. Максимович, П. Яцишин, В. Бобик, В. Дитко, В. Гуменич, П. Лукат, В. Бобурчак, П. Пласк, М. Бібик, М. Дзядик, А. Качурак, Р. Сіліник, М. Мураль, М. Франко, Марк Комічак (Клівланд ОГ), М. Комічак мол. (Арлінгтон, ВА), В. Дзядик, Я. Бернський, І. Гріцюк, А. Боднар, Т. Івасів, П. Годованець, С. Коваль, П. Гриник, І. Іванюк, М. Чорний, М. Козак;
по 5.00 дол. — М. Купчак, М. Годованець, Д. Бобурчак, М. Лівський, М. Германський.

Аліканпа, ПА — О. Манастерська, збирала:
100.00 дол. — мгр О. Манастерська;
по 25.00 дол. — З. Комоніський, Е. Манастерський, О. Кармазин, В. Манастерський, д-р М. Еванчо, д-р Я. Миколюк;
15.00 дол. — Іл. Матіяш.

П'їтсбург північ — збірщик: С. Вочек і М. Шлак,
100.00 дол. — С.М. Тимяк,
30.00 дол. — Е. Качмар,
по 20.00 дол. — П. Добростан, М. Білик,
по 10.00 дол. — М. Шлак, Т. Гріцюк, П. Шерба, І. Кікта, М. Добрянський, М. Шербек, А. Баран, Р. Фір, А. Маланчук, С. Вочек;
по 5.00 дол. — К. Дікум, І. Родзай, В. Гула, М. Козак.

Мекіспорт, ПА — збірщик: М. Смерека,
50.00 дол. — М. Смерека,
25.00 дол. — Віктарна Дружина св. Івана Христителя,
20.00 дол. — Пирожинці св. Івана Христителя;
по 10.00 дол. — Т. Боднар, Д. Брукс, Б. Яблонський;
по 5.00 дол. — Д. Неро, Н. Гонцінські, І. Кейс, М. Бельбак, Д. Сигмунд, Дик Тотин;
по 3.00 дол. — І. Оренк, Антон Карлінчак,
2.00 дол. — П. Кейс.
П'їтсбург південь — збірщик М. Баран.
25.00 дол. — В. Бойкович,
15.00 дол. — Б. Конечський,
по 10.00 дол. — П. Біліц, Л. Залішук, М. Баран, хор церкви Івана Христителя, о. М. Біліц, П. Глухоєвський;
по 5.00 дол. — Д. Дрекслер, М. Мішук, І. Кростин.

Карнегі, ПА — збірщик: М. Сивий, Г. Сивий,
5.00 дол. — М. Сивий.

Збірка на Патріархальний Фонд Св. Софії, переведена відділом Українського Патріархального Товариства в Нью Йорку в місяці квітні-травні 1990 року:
400.00 дол. — Стефанія Шинупа,
250.00 дол. — Ольга Овсянська,
по 200.00 дол. — Володимир і Степан Сливоцькі, Михайло Шинупа (в пам'яті батьків Анастасії і Василя та дружини Оксани і доньки Ірини з роду УПА, що були замордовані в Золочеві 12 лютого 1945 р.), Анастасія і Петро Шиниди;
150.00 дол. — Зірка і Микола Гаїли;
по 100.00 дол. — Софія Бочневич, Борис Гаган, Ірина і д-р Іван Дорожинські, Анна і Юліан Дутко, Стефанія Лешко, Марія і Роман Кушнір, Стефанія Куштал, Зоря і Юрій Малаховські, Марія Подольська, Любов і д-р Мирослав Прокоп, Зеновія Сидорак, Стефанія і д-р Іван Серант, Ольга і Михайло Танські;

по 75.00 дол. — Катерина Лис, Марія Палівор;
по 50.00 дол. — Анна і Володимир Баран, Неоніла Більчинська, Теодора і Роман Бриттан, Стефанія і мгр Іван Винник, Володимир Кузик, Зеновія і Мирослав Кулинич, Анна і Теодор Лопадчак, Марія Підгородська, Анна і Степан Секрета, д-р Марія і д-р Юрій Стець, Катерина Терпещка, Ольга Хома, Софія і Франко Чеснюк;
40.00 дол. — Іванна і Ярослав Клим;
35.00 дол. — Софія і Євген Гречило;
30.00 дол. — Ніна і Степан Загніняні;

по 25.00 дол. — Анастасія і Василь Андрушко, Катерина і Іван Антонішин, Любомира Артимішин, Іж. Дем'ян Кордуба, Наталія Круська (на свіжій могилі дорогої савхи Марії Берези, Стефанія Косович, Катерина і Михайло Лехіцький, Мирослав Мак, Евдокія Мартинів, Антін Мулик (в третю річницю смерті дружини Анни з Герціків), Надія Попель, Л. І. О. Сушків, Марія Червоняк, д-р Василь і Лідія Ленчик (у пам'яті д-ра О. Барана), Ярослав і Надія Пастушенко (на свіжій могилі д-ра О. Барана);
по 20.00 дол. — Евстахія Гойдиш, Анастасія і Іван Воробець, Богдан Гаврилюк, Марія Гумовська, мгр Петро Дармограй, Ольга і Микола Зацухий, Уляна Козак, Дарія і Юрій Костів, Параскевія Кучма, Михайло Мацко, М. Мірошніченко, Дарія і Василь Мудрий, Христіна і Юрій Навроцький, Галина і Ярослав Оберішин, Галина Островська, Анна і Теодор Островський, ОЧСУ, 41 Відділ Бруклін, МIRON Павелчак, Стефанія Пулія, Іван Рак, О. І. Л. Савицький, Наталія і д-р Ігор Соневіцький;
по 15.00 дол. — Іван Воробець з дружиною, Іванна Галапач, Марія і Петро Гусак, Стефанія і Ярослав Дусанівський, Параскевія і Юрій Кузьмович, Марія Світія, Іван Яворський, М. Яцик;

по 10.00 дол. — Олена і Володимир Барняк, Оксана і МIRON Вітчук, Павло Галатин, Стефанія і Микола Ганущак, Розалія Дольяк, Володимир Івануша, Наталія Канюга, Анна Качаря, Ольга Масюкович, Любомира Пежанська, Василь Піх, Агафія і Василь Пушка, Софія і Ігор Раковський, Стефанія і Михайло Рудик, Софія Салдан, Розалія і Іван Чарториский, Едит Шмідт;
по 5.00 дол. — Євген Гречило, Степан Ковалівський, Олександр Салик.

Листа ч. 125 — збірка замість квітів на могилу бл. п. Михайла Середи у Філадельфії, ПА.

Склали:
200.00 дол. — Ольга Середя,
100.00 дол. — подружжя Атанас Слюсарчук,
50.00 дол. — Теофіл і Софія Середя,
по 25.00 дол. — Емма Послушна, Юліан і Олена головчак, Віра Пак;
10.00 дол. — Марія Возняк.

Листа ч. 075 — збірка в Елмайра Гайтс, Н.Й. Зібрав і переслав Василь Осташ. Склали:
по 30.00 дол. — о. Юрій Лукачик, Іван Васишин, Український Конгресовий Комітет — С. Скай (голова)

25.00 дол. — Василь Осташ;
20.00 дол. — Василь Панкевич;
по 10.00 дол. — Іван Лайхман, Василь Салига, Володимир Васишин, Михайло Скай, Левут Сенков;
по 5.00 дол. — Дмитро Каба, Василь Петрик, Текля Юхимік, Ева Боняк, Ярослава Німець Гумерда, Василь Цап, Павло Німець, Нікола Рось, Михайло Осташ, Нікола Нагельський, Катерина Нагельська, Михайло Дучий, Антон Овідієнко, Михайло Петрик, Леонід Шумейко, Василь Костів;

4.00 дол. — Катерина Сабан;
3.00 дол. — Зоя Федьків,
по 2.00 дол. — Марія Федорів, Вероніка Урушак, Филип Косак;
по 1.00 дол. — Анна Кавулич, Анна Мартинюк.

Товариство Свята Софія — Комісія Патріаршого Фонду — складає щирі подяку усім великодушним жертводавцям і збірщикам.
Всі датки на Патріархальний Фонд Товариства Свята Софія можна віддавати від податку: IRS No. 23-7380645.
Всі чеки просимо виписувати на:

St. Sophia Religious Association

— Patriarchal Fund

та пересилати на адресу:

7911 Whitewood Road • Philadelphia, PA 19117

Товариство Українських Інженерів

запрошує усіх зацікавлених на

ДОПОВІДЬ І ПРОЗІРКИ

двох членів ЗЕЛЕНОГО СВІТУ

ЮРІЯ МІЩЕНКА

і

АНАТОЛІЯ ПАНОВА

НА ТЕМУ

ЕКОЛОГІЯ УКРАЇНИ

І ЧОРНОБІЛЬ

Коли: в неділю, 2-го грудня 1990 року

в год. 2-й по пол.

Де: в будинку НТШ, 4-та авеню, між 9-ою і 10-ою вул.

в Нью Йорку

Вступ: добровільні датки

Після формальної частини програми буде переклада і нагода до дальшої розмови з доповідачами

Члени Зеленого Світу є в ЗСА за запрошенням організації АНРУ.

Українське Патріархальне Товариство в ЗСА

запрошує всіх мирян до численної участі на інформативну

ДОПОВІДЬ

В УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДАХ

на тему:

„СУЧАСНЕ ПОЛОЖЕННЯ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В УКРАЇНІ“

яку виголосить

ІВАН ГРЕЧКО

Голова Комісії Свободи Сумління при Львівській Крайовій Організації Руху, Голова Клубу Української Греко-Католицької Інтелегенції, Співредактор часопису „ВІРА БАТЬКІВ“ та визначний церковно-громадський діяч в Західній Україні.

ДІТРОЙТ, Миш.
Субота, 1-го грудня
7:00 веч.

ЧІКАГО, Іл.
Вівторок, 4-го грудня
7:00 веч.

НЬЮАРК, Н. Дж.
Четвер, 6-го грудня
7:30 веч.

ПАССЕЙК, Н. Дж.
П'ятниця, 7-го грудня
7:00 веч.

НЬЮ ЙОРК, Н. Й.
Субота, 8-го грудня
5:00 веч.

ФІЛАДЕЛФІЯ, Па.
Неділя, 9-го грудня
12:00 вполудне

ВІСТОК, 11-го грудня
7:30 веч.

ТРЕНТОН, Н. Дж.
Неділя, 9-го грудня
5-та веч.

ВАШІНГТОН, Д. К.
Четвер, 13-го грудня
7:30 веч.

ГАРТФОРД, Конн.
Субота, 15-го грудня
6:00 веч.

БОСТОН, Масс.
Неділя, 16-го грудня
11:30 рано

ЮТИКА, Н. Й.
Вівторок, 18-го грудня
6:00 веч.

РОЧЕСТЕР, Н. Й.
Середа, 19-го грудня
7:00 веч.

БАФФАЛО, Н. Й.
Четвер, 20-го грудня
6:00 веч.

Координатор: Крайова Управа УПТ-а в ЗСА

Тел.: (718) 424-0754 або (203) 563-2717

З глибоким жалем повідомляємо рідню, приятелів, знайомих і побратимів по зброї, що в суботу, 24-го листопада 1990 р. упокоївся в Бозі по короткій і важкій недугі на 65-му році життя наш найдорожчий

МУЖ, БРАТ І СТРИЙКО

бл. п.

ВОЛОДИМИР СІРІЙ

ПАРАСТАС у вівторок, 27-го листопада 1990 р. о год. 8-й веч. у похоронному заведенні William Kohout, 86 West 14th Street, Bayonne, New Jersey.

ПОХОРОН в середу, 28-го листопада з того ж похоронного заведення до церкви Успення Пресвятої Богородиці, 32 East 25th St., Bayonne, N.J. Служба Божжа о годині 9-й ране, в відтак на цвинтарі Holy Cross, North Arlington, N.J.

В глибокому смутку: дружина — МАРІЯ брати —

МIRON з дружиною МИРОСЛАВОЮ ЯРОСЛАВ з дружиною ЄЛІСАВЕТОЮ ЗІНОВІЙ з дружиною МАРГАРЕТОЮ та ближча і дальша родина в Україні

й Америці

У безмежному болю повідомляємо рідних, приятелів та знайомих, що 16-го листопада 1990 р. відійшла несподівано у вічність з волі Всевисшнього

наша улюблена

ДРУЖИНА, МАМА, БАБУСЯ, ПРАБАБУСЯ

бл. п.

СОФІЯ КОСТЮК

з дому ГОРОШКО

Горем прибиті і похилені в смутку:

чоловік — ІВАН сини — ЗОР'ЯН, ОЛЕГ, ХРИЗАНТ з дружиною

внуки — ВІКТОРІЯ, ЄЛІСАВЕТА, МЕЛАСЯ правнучка — КРИСТАЛ та родина в Україні, Англії і Польщі

ПОХОРОН відбудеться в понеділок, 19-го листопада 1990 р. на українському цвинтарі в Денвер, Колорадо.

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА Джордж Буша розробив п'ятирічний план розбудови шляхів, яким мають поправити постійний асфальт авт на головних дорогах. Рівночасно цим планом поодинокі стейти зможуть вимагати створення більше розгачок і тим мати більше грошей на видатки зв'язані із поширенням чи направою доріг. План пропонує прийняти 85 мільйонів доларів допомоги для поодиноких стейтів в часі між 1992 а 1996 роком.

UKRAINIAN WORDS: TO ENJOY EVERYDAY UKRAINIAN CULTURE
Volume one: Summer activities
Editors: George Foly and Zoran Pohorecky
Published by the Ukrainian Canadian Committee, Saskatchewan Provincial Council, 1980, pp. 120. Price \$5.00
The most frequently used Ukrainian words are grouped here in four-coded parts for easy reference.
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
New Jersey residents add 6% sales tax.

Англійське видання
ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНИ
за редакцією ВОЛОДИМИРА КУБІЙОВИЧА.
дуючий редактор **ДАНИЛО ГУЗАР-СТРУК**
1-ий і 2-ий з циклів п'ятих томів, які мають вийти до 1992 р.
A-F — 119.50 дол. — 968 стор.
G-K — 125.00 дол. — 737 стор.
Алфаветична Енциклопедія України, базована на 25 роках праці, компетентне зведення і доповнене видання Енциклопедії Українознавства, знову ілюстроване кольоровими і чорно-білими фотографіями і численними малюнками, першорядний показник життя і культури українців в Україні і діаспорі.
Видання University of Toronto Press, накладом Канадського Інституту Українських Студій, Наукового Товариства ім. Шевченка і Канадської Фундації Українських Студій.
Набувати можна у книгарні Свободи.
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Мешканці стейту Нью Джерсі обов'язують додати до ціни 7% продажного податку

ЦІНИ ОГолошень
у щоденнику „Свобода” та у „Ukrainian Weekly”
ЦІНИ ОГолошень у щоденнику „СВОБОДА”
1 інч через одну шпальту — за академію, посмертні згадки, розшуки, подяки \$ 6 00
1 інч через одну шпальту — за приватні концерти, бізнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.) \$10 00
Оголошення на 8 шпальт, без огляду на їх зміст по за кожний інч (1 інч x 8 шпальт) \$10 00
Якщо до оголошення включається знімок — коштуватиме додатково
Фоторепродукція на одну шпальту \$ 8 00
Фоторепродукція на дві шпальти \$10 00
Фоторепродукція на три шпальти \$12 00
Оголошення на чергове число мусить вплинути до Адміністрації 2 дні перед появою числа.
ЦІНИ ОГолошень в англомовному тижневику UKRAINIAN WEEKLY (недільне видання)
1 інч через одну шпальту — за академію, посмертні згадки, розшуки, подяки \$ 6 00
1 інч через одну шпальту — за приватні концерти, бізнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.) \$10 00
Оголошення на чергове, недільне видання, мусить вплинути до Адміністрації до ПОНЕДІЛКА
Телефонічно оголошень НЕ ПРИЙМАЄТЬСЯ, тільки КЛЕПСИДРИ
Посвідки заплачених рахунків за оголошення висипаємо тільки на спеціальне прохання

KOBASNIUK TRAVEL INC.
157 Second Avenue, New York, N.Y. 10003
(212) 254-8779
(800) 535-5587
— 70 YEARS OF EXPERIENCE —
Christmas and New Year's LVIV 11 days
VERTEP — January 2 - 16, 1991
Jan. 2 — Departure — JFK, N.Y.
Jan. 3 — Budapest in transit
Jan. 4 - 14 — Lviv (Breakfast basis)
Jan. 15 - 16 — Budapest
Jan. 16 — Newark, N.J.
15 DAY TOUR
Escorts: Halya Hirniak
Cathy Pendzola
\$1,399.00
FINAL BOOKING DATE NOVEMBER 30, 1990
To: KOBASNIUK TRAVEL, INC.
157 Second Avenue, New York, N.Y. 10003
Enclosed is \$250.00 per person
LAND PORTION DEPOSIT for VERTEP TOUR
Name _____
Address _____
Street _____ City _____ State _____ Zip Code _____
Telephone Area Code (_____) _____ I need TERNOPIL Stay ☐
I AM a USA CITIZEN ☐ I AM NOT a USA CITIZEN ☐

Берестейський договір між Україною та Центральними державами, тобто, Німеччиною, Австро-Угорщиною, Туреччиною і Болгарією. Хто про нього не чув або не знає, цікавлячись новітньою історією української державності?
Оскільки це був дуже важливий історичний епізод в нашій новітній визвольній боротьбі та будівництві держави, відомий наш громадсько-політичний та культурно-освітній діяч д-р філософії Степан Воляник написав і видав солідну і дуже удокументовану працю на цю тему.
Як пише автор, у зв'язку з вибухом російської революції, що сталося в наслідок Першої світової війни та розвалу російсько-царської імперії, український народ не бажавши також у себе соціально-буржуазного деспотичного режиму 20-го листопада 1917 року проголосив свою незалежну державу під назвою Українська Народна Республіка. Уряд нової української держави ще того ж року — 27-го грудня вислав своєю спеціальною місією до Береста Литовського з метою вести окремі переговори з Центральними державами від імені власної держави — Української Народної Республіки.
Протягом двох тижнів в січні 1918 року українська делегація взяла участь у загальних мирних переговорах аж до того часу, коли Петроградський совет не бажавши нічого ні чути і не знати про будь-яку національно-державну незалежність українського народу,

Цінна праця д-ра С. Воляника

Степан Воляник, „Берестейський договір”, „Українці”, Тверда оправа, обгортка роботи Олеса Тимошенка, Київ, Огайо, 1989, ст.210.

проголосив 28-го січня 1918 року війну Україні. Але цей воєнний акт Росії проти Української Народної Республіки дав німцям сприятливу нагоду визнати Україну незалежною державою і тим самим прийняти її, як окремого незалежного партнера в мирних переговорах.
Мирні переговори між Україною і Центральними державами не тривали довго, бо вже 9-го лютого 1918 року був підписаний Мирний Договір між Україною та Центральними державами.

Серед XX-ти статей, які включені до договору, є такі, як умова про те, що Українська Народна Республіка та Центральні держави проголосили, що війна між ними вже закінчена і що відтепер вони житимуть між собою в мирі і дружбі. Дипломатичні й консулярні стосунки між сторонами почнуть негайно після ратифікації мирного договору. Сторони, що заключають договір, обопільно зрікаються заплати коштів війни як також покриття воєнних шкід, вининених державами та їх громадянами у воєнних смугах під час військових операцій. Одна із статей стосується устаткування майбутніх господарських взаємин між УНР та центральними державами. Також згідно договору, на вимогу української делегації, Холмщина переходить до України, а з Галичини та Буковини має бути створена окрема українська провінція в рамках Австро-Угорської монархії, як окремих коронний край із забезпеченням права на розвиток рідної культури, урядової української мови, рідного шкільництва, тобто, взагалі права на національний та культурний розвиток.
З книжки С. Воляника довідуємося, що в Берестейському договорі були також таємні статті, підписані австро-німцями та українцями, які відносилися до „делікатних” питань, що їх делегати тоді не бажали розголошувати. Отже, з од-

ного боку, хоч Австро-Угорщина відрікалася всякої анексії української території але з другого боку, українці вирішили не втручатися у внутрішні справи Австрії, якщо йшлося Східної Галичини. І тому, в тих таємних статтях читаємо, що: 1. Україна не має зацікавлення Басарабією, 2. Україна вточісто зрікається угорських територій, замешканих українцями, 3. Україна передасть Австро-Угорщині 300 квадратних кілометрів території в районі Хотина і, 4. Австро-Угорщина зобов'язується визначити кордони Галичини в той спосіб, аби цілковито відділити Східну Галичину від району Кракова.

Але, як відомо, наступні кардинальні події в східно-центральної Європі, зокрема розпад Австро-Угорської імперії та поновлення України ордами російсько-більшовицького імперіалізму, зробили Берестейський договір дуже короткотривалим. Та не зважаючи на це, всі дослідники стверджують, що для історії цей договір залишається назавжди важливим історичним документом практичного здійснення ідей права самовизначення народів, тобто, творення самостійних ні від кого незалежних держав, а української незалежної держави зокрема. „Берестейський договір”, — пише С. Воляник, — це незаперечний і неспірний документ і свідок відновлення української незалежної держави з рівночасним її визнанням де-факто й де-юре багатьма державами”.

Аналізуючи події 73 роки тому, в обставинах яких відбувалася підготовка до підписання Берестейського договору, Степан Воляник доходить до висновку, що існує дуже подібна аналогія між тим, що було колись і тим, що відбувається тепер. А саме: в той час, коли Ленін і його партія виграли час і тим самим врятували на місці розваленої царської імперії нову

форму цієї імперії — російсько-більшовицьку, робили все можливе аби заключити мирний договір з Центральними державами — в нашій час новітній „Ленін” Міхал Горбачов — ватажок тієї самої більшовицької партії все робить так само аби виграти в часі і переконати світ, що його „перевбудова” є кінцевою аби врятувати тотально збанкрутовану совєтську імперію від її неминучого історичного розвалу. І треба сказати, що в певній мірі саме завдяки заключенню Берестейського договору згідно з яким Центральні держави припинили війну проти Росії, Ленінові та його партії тим самим вдалося зберегти при владі їхній терористичний більшовицький режим. Чи подібна тактика Горбачова так само допоможе врятувати від розвалу совєтську імперію тепер — напевно покаже майбутнє.

З додученого бібліографічного показника бачимо, що аби написати цю книжку, С. Воляник простудіював понад 80 книжок у різних мовах як також кілька десятків періодичних видань. Також наприкінці книжки подано багато копійованих ілюстрацій пов'язаних з Берестейським миром — в тому числі таких, як фотознімки української делегації та її співпрацівників на мирових переговорах у Бересті, будинок, в якому було підписано мир 9-го лютого 1918 року, підписи делегатів України. Перша та остання сторінки українського документу з підписом гетьмана Павла Скоропадського та міністра зовнішніх справ Дмитра Дорошенка, мапа України з кордонами визначеними Берестейським договором, акт підписання українського мирного договору та інші.

Для тих, хто бажає набути цю книжку можна звертатися на адресу її автора: Dr. Stephen Wolanyk 4301 Orchard Park Dr., Cleveland, Ohio 44134.

Д-р Юлія Мовчан

ШКІРНІ НЕДУГИ РАК ШКІРИ ВЕНЕРИЧНІ ХВОРОБИ ЗАБИГИ ПРОТИ ВТРАТИ ВОЛОССЯ
ЗАСТРИКИ COLLAGEN ПІКУВАННЯ ЗМОРЩОК
JIM BARAL, M.D.
ПІЦЕНЗІЙОВАНИЙ ДЕРМАТОЛОГ
Центр американської дерматології
(212) 247-1700
210 Central Park South New York, N.Y. (bet. W'way & 7th Ave.)
Medicare приймається
Пациєнт приймається тільки за домовленістю
Приїжджайте також в суботу
Можете знайти нас скоро в NYNEX Yellow Pages

TRADITIONAL UKRAINIAN COOKERY
by Savella Stechishin
(Handling and postage charges included) — \$20.00
New Jersey residents add 7% sales tax
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Приймається оголошення СЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ у „Свободі”
Адміністрація „Свободи” запрошує ВШановних Читачів, Установи, Організації, Товариства, Професіоналістів, Купців і все Громадянство передати свої традиційні святочні привіти у збільшеному Різдвяному числі, що зайдуть у найдавший закутину світу.
Великий тираж „СВОБОДИ” та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартості і значення.
ЦІНИ ОГолошень
1 цаль через 1 шпальту \$ 7.00
1 цаль через 2 шпальти \$10.00
2 цаль через 2 шпальти \$20.00
3 цаль через 2 шпальти \$30.00
4 цаль через 2 шпальти \$40.00
5 цаль через 2 шпальти \$50.00
6 цаль через 2 шпальти \$60.00
та в інших розмірах.
ОГолошення ПРИЙМАЄТЬСЯ — за новим стилем до 12-го грудня 1990 р. за старим стилем до 19-го грудня 1990 р.
При замовленні, ПРОШУ ЗАНАЧУВАТИ НА КОТРИ СВЯТА. Оголошення будуть поміщені в порядку їхнього приходу, в першому числі ті, що скоріше надішлють свої замовлення.
Зголошення святочних побажань, РАЗОМ З ГРОШОВОЮ ОПЛАТОЮ, залежно від величини оголошень, надислати до:
“СВОБОДА”
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

День Союзянки Округу Нью Джерсі

Проминув вакаційний час. Осінній сезон стає початком оживлення муравлиної активності організованого жіноцтва.

Це вже стало традицією Союзу Українок Округу Нью Джерсі розпочинати свою діяльність зустрічю з громадянством на Дні Союзянки, що відбувся 1-го листопада в привітній залі при церкві св. Івана Хрестителя в Ірвінгтоні.

День Союзянки для членок є ніби родинне свято, влаштоване при співучасті всіх відділів під зарядом невтомної Іліяни Паславської.

Кожного року в програмі дня ми включали якусь подію історичного значення нашого народу — Хрещення Руси-України, 175-ліття з дня народження поета-генія Тараса Шевченка. Це події величаві, які радісно впливали на духовний настрій членок і присутніх гостей. Однак часом мусило пригадати події сумні, які великим татарем смутку лягли на душу кожної української людини, а головню людей безпосереднього засягу чорнобильської катастрофи. Свідомість вимірності найбільшого екологічного нещастя для нашого народу не дає нам про це забувати. Ото ж центром уваги був стіл 61-го Відділу із закликом „Поможіть Україні, складайте на фонд Чорнобиля”. Членка Ірина Лабінська на ту ціль розпродувала жетони, сорочки, а також давала пояснення про жалюгідні картини наслідків радіації, поміщені німецьким репортером в німецькому журналі й газеті. В плані було висвітлення прозірок і доповідь д-ра Матківського на тему Чорнобиля, але через необхідність присутності доктор в шпиталі, ця доповідь не відбулася.

Треба відзначити, що цей же 61 Відділ велику увагу приділяє вихованню української дитини. При Відділі існує світличка, яку далі жертвенно провадить О. Станько. На їхньому столі ми бачимо альбом знімків із заняття світлички, рисунки дітей, чудово ілюстровані книжечки казок, стрічки з розповідями у легкій формі сприймання для дитячої психіки й уваги про наші народні звичаї. Нашу увагу звертають великі табульки знімки стипендіної акції СУА з Бразилії, Аргентини, Польщі, Югославії. Дбайливе уложення і збереження їх завдячуємо стипендіній референті 86-го Відділу Любі Білошук. Знімки промовисто віддзеркалюють таку велику проблему роботи: школи, інтернати, питомі, діти в народних строях, рукоположення священників. Яка радість, що союзянки вложили бодай малі цеголки в скарбницю будучності — нашу молоддь. Дві грамоти відзначень — першого й другого місця з Конвенції СУА вказують на велику активність 86-го Відділу. Увагу привертають альбому з діяльності Від-

ділу, особливо альбом листування з стипендістами. Листи повні владності й ентузіазму в надії здобуття вищої освіти. Тут знову ж таки альбом із зворушливими знімками з перебування 11-ох дітей жертв Чорнобиля, для яких членки 86-го і 98-го Відділів зробили приємну прогулю над морем і гостину в домі членки 98-го Відділу О. Роланд.

О. Роланд не лише відзначається великою чутливістю до людського горя, але також є мисткинею і її образи з українською тематикою, виконані енкавстикою на дереві, збагачували вигляд залі.

Відвідувачі також мали нагоду оглянути знімки наших експонатів і прочитати коротку історію про великий успіх і досягнення Округу Нью Джерсі у зв'язку з нашою тривалою участю в Американському Музеї Іміграції. Членка 24-го Відділу М. Бокало заповнила два столи своєю трипліською керамікою і всякими дрібними речами, а також кольоритними прикрасами на ялинку. Оксана Василяк мала вишивану кераміку й прикраси на ялинку. Для кожного відвідувача щось знайшлося в міру його уподобання і потреби.

Членки 32-го Відділу вгощали охочих солодким і кавою. Господарська референтка М. Батків, як завжди, відзначається особливою гостинністю і її погідний настрій мило впливає на любителів кави й солодкого. М. Батків хоч не є українкою, однак вона душевними почуваннями всещю вросла в нашу організацію і жертвенно працює, щоб спричинитися до успіху Дня Союзянки.

Переглянувши загально й коротко суть Дня Союзянки, бачимо, що можна поєднати корисне з приємним.

Ольга Буртик

Улас Самчук СЛІДАМИ ПІОНЕРІВ
Епос Української Америки IN THE FOOTSTEPS OF THE PIONEERS
Saga of Ukrainian America Книжка у твердій зелено-темній поплотній обгортці з мистецьким написом в оформленні Богдана Титли у видавництві УНСОЮЗ „Свобода”
268 сторінок, ціна 15 доларів з пересилкою
Замовляти можна в книгарському відділі при „Свободі”, пересилаючи рівночасно чек або грошовий переказ
Svoboda Book Store
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

САНКА COMPANY
RESTAURANT STORE
26 First Avenue
New York, N.Y. 10009
Tel. (212) 473-3550
НА РІЗДВЯНІ СВЯТА: КУТЯ, МАК, ГРИБИ, СВЯТОЧНІ КАРТОЧКИ, КОЛЯДКИ (касетки — платівки), ВИСИЛАЄМО ПОШТОЮ.

ПРАЦЯ
ШУКАЄМО ЖІНКИ
до опіки дворічного хлопця і двох шкільного віку. Мешкання і харч. Платня після умови.
Darien, Ct.
Тел.: (203) 656-0615 веч.

ПОШУКУЄМО ЖІНКУ
до опіки дітей шкільного віку та до легкої домашньої праці. Приватна кімната з лазничкою. Телефонувати на число (201) 894-1895 веч.

●FUNERAL DIRECTORS●
ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУІС НАЙГРО — директор
Родина ДМИТРИЙ
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568